

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Reform av
upphovsrättslagen (DSM)
Huvuddragen för fortsatt beredning
14.2.2022 / TEK

Tidtabell

- vecka 5-7 / 2022 – Korrigeringar efter remiss
 - Hörning den 15 februari 2022 (Teams)
- Vecka 8/2022 - genomgång av helheten
- vecka 9/2022 – Behandling av lagstiftningens beredningsråd
- Utkast av propositionen till översättning (ca 4-5 veckor)
- vecka 10-13 / 2022 - Laggranskning
- Slutliga korrigeringar och propositionen förs till regeringen

Fortsatt behandling av propositionen

- En omfattande mängd utlåtande har beaktats i den fortsatta beredningen
 - Följer direktivens ordalydelse och struktur, samt målen så långt det var möjligt
- följer de svenska och danska modellerna och strävar efter en konsekvent tolkning
- **Omskrivna avsnitt: Art. 5, 15, 17, som hörningen kommer att fokusera på**
- Jämfört med utkastet till propositionen ska en del av de föreslagna lagändringarna avskiljas från beredningen till en annan proposition som ges i ett senare skede ("2 paket").
 - Utgående ändringsförslag är sådana som som utarbetats på nationell basis, med undantag för förbättring av skådespelarnas ökade rättigheter som stannar

Utanför propositionen

- Frågor som föreslagits på nationell basis
 - En bredare reform av användning för undervisning (18 §, 21 §)
 - Forskarens rätt till parallellpublicering (38 §)
 - Ålands behov av att få innehållet i tjänsten SVT Play fullt tillgängligt (25 h § i utkastet)
 - Sekundär inkludering (23 § (2) i utkastet)
- Nya punkter som kom fram i remissrundan (inte i utkastet):
 - Införande av e-utlåning till utlåningsersättningen
 - allmän avtalslicens
- Ingår i 2:a paketet - i ett senare skede
 - många av dessa saker är av sådan karaktär att de inte kan föras vidare utan ytterligare förberedelser; tiden bör utvärderas efter att DSM-paketet har bearbetats
- Det finns inga resurser för att utarbeta lagstiftning som överlappar implementeringen av DSM-direktivet.

Centrala innehållet

I Upphovsrättsinskränkningar

- användning för undervisning

II Reglering av avtalsförhållanden

III Tidningsutgivarens närståenderätt

IV Exklusiva rättigheter för skådespelare

V Onlinesändningsdirektivet

VI Innehållsdelningstjänster

I Upphovsrättens inskränkningar (Art. 3 – 11)

1. Text- och datautvinning (13 b §)
2. Användning i undervisning (14, 14 a § ~~18, 21+~~)
3. Användning i kulturarvsinstitutioner 16 g-h§ (~~16>§~~)
4. Parodi inskränkning (ny paragraf 23a) (~~sekundär inkludering~~)

Närmare om användning i undervisning (Art. 5 ja 7)

- Lösningen rörande användning av verk för undervisning är omvänd (14 och 14a §§) i jämförelse med utkastet
 - En befintlig och väl etablerad avtalslicens kompletteras med en begränsningsbestämmelse; övriga undervisningsärenden i 2:a paketet
- Den nya modellen **uppfyller kraven i artikel 5 i direktivet**; gränsöverskridande användning; motsvarar den svenska modellen
- Läroanstalternas behov har beaktats
- Underlätta användning av Youtube-videor
 - Det finns väletablerade licenser för filmer som möter utbildningsinstitutionernas behov.
- Rätten till ersättning för förövarnas användning av begränsningen; övergångsperiod 1 år

II Reglering av avtalsförhållanden (Art. 18-23)

1. Lämplig och proportionerlig ersättning (28 a §)
2. Skäligheten i avtalsvillkoren (29 §)
3. Rätt att få redovisning (30 a §)
4. Rätt att återkalla rättighetsöverlåtelse (30 b §)
5. Parallelllagring av vetenskapliga artiklar (38 §)

II Avtalssituationer (Art. 18-23)

- Tillägg av en ny "Lämplig och proportionerlig ersättning" (art. 18)
 - Skälighetsprövning av avtalsvillkoren (art. 20)
 - Rätt till redovisning (art. 19)
 - Rätt att återkalla en överlåtelse av rättigheter (art. 22)

- Författarnas ställning har förbättrats
 - Bestämmelser förtydligas
 - Återkallelserregeln gäller inte ett arbete som skapats i ett anställningsförhållande
 - Skådespelare skulle inte ha rätt att återkalla
 - Det hänvisas till kollektivavtal om redovisningsrätt och återkallelserätt

Förslaget innehåller inte någon alternativ mekanism för tvistlösning med låg tröskel för upphovsmän (artikel 21).

III Tidningsutgivarens närståenderätt (Art. 15)

1. Ny relaterad lag för tidningsutgivare (ny 50 §)
 - Direktivet och de svenska och danska modellerna har följts
 - enstaka ord och mycket korta utdrag utanför, gäller sökmotorer
2. Inskränkningar som i den Sveriges modell
3. Ny avtalslicens för att licensiera användningen av verken
4. Inskränkningen 23§ behålls "Artiklar om dagsaktuella frågor" bibehålls
 - Bestämmelsen motsvarar första delen av artikel 5.3 c i 2001 års direktiv

III Tidningsutgivarens närståenderätt (Art. 15)

Ny närstående rätt för tidningsutgivare (ny 50 §)

- Utgivaren av en tidningspublikation har ensamrätt till sin publikation
- Rätten gäller inte privat eller icke-kommersiell användning av en tidningspublikation av enskilda användare; hyperlänkar; enskilda ord eller mycket korta utdrag ur ett pressmeddelande.
- Förhållandet mellan utgivarens rättigheter och rättigheterna till de verk som finns i tidningen: Kan inte åberopas för att förbjuda användning av en auktoriserad användare.
- Definition av en tidningspublikation
- Skyddstiden är 2 år från publiceringsdatum: Gäller ej publikationer publicerade före 6 juni 2019
- Upphovsmannen till ett verk som ingår i en tidningsutgivning har rätt till en lämplig andel av den inkomst som tidningsutgivaren erhåller genom utövande av den rätt som avses i denna paragraf.
- Hänvisningsbestämmelse till inskränkningar i tillämpliga fall + 25 n § (avtalslicens)

Användning av ett verk som ingår i en tidningspublikation (ny 25 n §)

- avtalslicens enligt 26 § för användning av ett verk som ingår i en tidningsutgivning
- Upphovsmannen har rätt att förbjuda användningen av verket

IV. Skådespelarnas och dansarnas ensamrätt (45 §)

IV Utvidgning av skådespelares ensamrätt när ett framträdande är inspelat på film (46 a §)

- På samma nivå som i andra nordiska länder
- **Behålls, fastän helt utanför direktivets tillämpningsområde**
- Konsekvensanalys utvecklad
 - Utbildning etc. för att förbereda för utbyggnad av rättigheter
- Eventuell övergångstid 1 år?

V. Implimentering av direktivet om onlinesändningar

Vidaresädning (25 h §)

- 25 f § bibehålls
- Görs teknologineutral

”ursprungslandsprincipen” i bruk för anknutna tjänster (ny 64 b §)

”Direct injection” ny bestämmelse (ny 50 f §)

- Och ny avtalslicens som löser eventuella framtida licensieringsbehov (ny 25 m §)

VI Onlinedelningstjänster (Art. 17)

VI Ny modell som följer direktivets system och terminologi:

- 1) Definition ("tjänsteleverantör", "tjänstanvändare"), (art. 2)
- 2) Rättslig utgångspunkt; skyldigheten att erhålla tillstånd; licensen omfattar icke-kommersiella användares aktiviteter (17.1 och 17.2)
 - Omfattar inte skyldigheter för professionella eller andra kommersiella användare som bör ansöka om tillstånd normalt
- 3) Tjänsteleverantörens ansvar och befrielse från ansvar (17.4 och 17.5)
 - Proportionalitet ska bedömas i enlighet med proportionalitetsprincipen
- 4) Applikation till små tjänsteleverantörer (17.6)
- 5) Laglig användning av verk i tjänsten; tillämpning av inskränkningar (17.7)
- 6) Åtgärder som vidtagits av tjänsteleverantören för att säkerställa laglig användning (17.7)
- 7) Skyldighet för tjänsteleverantören att tillhandahålla information (17.8)
- 8) Tjänsteleverantörens mekanism för klagomål och rättelse (17.9)
- 9) Opartiskt tvistlösningsförfarande (17.9.2)
- 10) Parternas rätt till ersättning
- 11) Parternas rätt att föra ett mål vid domstol
- 12) Bestämmelsernas bindande karaktär
- 13) Tillämpning på vissa närstående rättigheter

Opartiskt tvistlösningsförfarande i stället för upphovsrättstvistenämnden

- Modellen blir lättare jämfört med utkastet
 - Ett förfarande stödjer rättsskyddet för både upphovsmannen och användaren, en liknande ordning i Sverige.
 - Alternativt, icke bindande, snabbt och gratis för deltagarna
 - Genomförande av juridisk person utsedd av undervisnings- och kulturministeriet; En moderator och en opartisk pool av experter vars medlem snabbt ger en rekommendation
 - En potentiell aktör kan vara patent och registerstyrelsen (eller annan) som anförtros av ministeriet
 - Staten skulle finansiera kostnaderna för förfarandet
 - Rekommendation för att returnera innehållet och vederlag; om den inte är nöjd kan parten alltid vidta rättsliga åtgärder eller använda andra rättsmedel
- Avvägning av grundläggande rättigheter

A. Blockering av innehåll på förhand

Situation: Upphovsmannen vill förhindra att vissa verk sparas i delningstjänsten

Upphovsmannen gör blockeringsbegäran: "Relevant och nödvändig information" om verk denne inte vill ha i tjänsten

När en användare av en tjänst försöker göra ett verk tillgängligt kommer tjänsteleverantören att förhindra att verket görs tillgängligt för allmänheten och användaren meddelas att upphovsmannen har blockerat

→ Efter detta stegen 3-11

B. Avspärrning

Situation: Upphovsmannen anser att verket är olagligt i tjänsten

- 1. Upphovsmannen gör avspärrningsbegäran, ”tillräckligt välgrundad underrättelse”.**
- 2. Tjänsteleverantören tar ner verket utan dröjsmål ; användaren av tjänsten för information när tjänsteleverantören tar bort det verk som begärts.**

→ Tjänsteleverantören flyttar i informationen i begäran till listan för verk som ska blockeras, vilket betyder att verket i framtiden blockeras redan före den blir tillgänglig i tjänsten

→ **Efter detta stegen 3-11**

A tai B: klagomåls- och avhjälpningsmekanism

3. Tjänstens användare gör klagan eller ber om avhjälpning av leverantören

4. Leverantören förmedlar användarens begäran med motivering till upphovsmannen och ger tidsfrist inom vilken hen bör reagera (snabbhetskrav i direktivet)

5.

a) Om upphovsmannen inte reagerar i tid, tillgängliggör leverantören verket i tjänsten (saken avslutas)

b) Om upphovsmannen svarar, bör hen ge en **motivering** till tjänsteleverantören om det, varför verket fortfarande ska hållas blockerat/avspärrat

I fall 5.b tjänsteleverantören avgör om den låter verket gå i tjänsten eller om den håller den blockerad/avspärrad (mänsklig avvägning; direktivet förutsätter att utan dröjsmål)

6. Om tjänsteleverantören behåller blockeringen, ska hen meddela detta till tjänstens användare

Opartiskt tvistlösningsförfarande

7. Tjänstens användare kan föra saken till en alternativ, frivillig, icke-bindande sakkunnigförfarande – en tredje part kollar användarens argument och bereder upphovsmannen tillfälle att bli hörd
8. Då antingen tjänstens användares eller upphovsmannens ståndpunkt godkännts, ska det anmälas till tjänsteleverantören
9. Tjänsteleverantören besluter att släppa verket till tjänsten eller att fortsätta blockera/avspärra
10. Upphovsmannen kan acceptera beslutet eller för saken vidare till rätten
11. Om användaren inte godkänner rekommendationen, även hen kan föra saken till rätten

Tack!

- Tilläggsinfo:

Regeringsråd Anna Vuopala

0295 330331, anna.vuopala@gov.fi